

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMÂNESC

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Imperativul zilei

Românismul, care după războiul mondial a intrat aproape între granițele sale etnice, este sugrumat de foarte multe neajunsuri.

Viata politică, în ipostasul post-belic, a fost adânc zdruncinată de curentele contradictorii, ce au eșit la suprafața vieții sociale. Sub raportul politic valurile sunt tulburi și situațiile neclare. Căci războiul mondial a înmormântat o parte dintre partidele noastre politice și a scos la suprafață altele, ce năzuiau către stânga, cătră o democrație stabilită. Astfel războiul a înmormântat partidul conservator, dând tot mai multă impulsie partidului țărănesc cu tendințe democratice.

Partidul țărănesc este un rezultat al situației post-belice. El este efectul acestei situații privită în latura socială, politică, economică și psihologică. Și acest partid se întemează pe o ideologie bine stabilită, cu puncte de contact în însăși mentalitatea păturii noastre rurale.

Aceeaș debandadă, ce s'a produs în lumea politică, a avut loc și în *viata economică*.

Valul de scumpete merge spre o continuă creștere. Piața se prezintă în condițiuni lamentabile și prețurile principiilor alimentare sunt enorm de ridicate.

Sub raportul economiei naționale trăim un ipostas pecăt de trist, pe atât de îngrijorător.

Și toate eforturile partidului ce cărmuește astăzi destinele neamului nostru, au rămas infructuoase pe tărâmul repunerii stării economice de dinainte de războiu.

Se poate susține cu drept cuvânt, că țara infometează. Fâinea este enorm de scumpă și aceasta este un ipostas îngrijorător, în cadrele unei țări agricole.

Cauzele acestei scumpete colosale ce dăinuiește pe piață, trebuie căutate întiu în felul, cum s'a făcut exproprierea. Exproprierea operată nu a creiat o proprietate mică cu temelii stabilite. Ea nu satisface nici necesitățile micului agricultor, necum să aducă cu sine un surplus de produse în piața consumației noastre interne.

* * *

În fața acestei situațiuni precare trebuie, să reacționăm energetic. Și prima datorie revine păturii noastre rurale.

Munca câmpului trebuie complet schimbată. Țăranul nostru are datoria, să transforme munca pământului. În munca noastră agricolă trebuie introdusă *agricultura intensivă*.

Și această transformare a muncii agricole nu se poate opera, decât prin mijlocirea școlilor de agricultură. Elementele ieșite din

aceste școli au menirea de a introduce în straturile noastre țărănești, *cultura intensivă*. Această *cultură rațională* va aduce un surplus de produse pe piața internă și implicit o scădere a prețurilor.

Pentru o revenire la matca normală a lucrurilor *toți trebuie, să muncim*.

Însăși *obligativitatea muncii* trebuie legiferată la noi în țară, pentru a nu mai asista la tristul spectacol de a vedea atâția pier-

devară, cutreerând trotuarele orașelor.

Din *muncă* să ne facem un crez de toate zilele. Toți să aducem spre folosul obștesc contribuția energiilor noastre fizice și intelectuale. Și timpul trebuie cruțat printr'o întrebuințare metodică și activă a lui.

Căci numai dela munca disciplinată a tuturor poate veni normalizarea vieții în toate formele sale de manifestare.

M. D.

Viribus unitis

— Declarația opoziției unite. —

În ședința dela 5. Maiu a Camerii deputaților, d. profesor N. Iorga a cetit o declarație, prin care a anunțat unirea opoziției, pentru începerea luptei care să ducă la rasturnarea dela cârma țării a partidului liberal.

Această declarație categorică, exprimă concepția întregă ce și-a făcut-o opoziția, despre guvernarea liberală. Ea caracterizează actualul regim, ca pe unul „devenit imposibil”, mai ales cel aplicat în Basarabia unde a avut loc „a doua palmuire a unui deputat”.

Declarația amintită a fost rezultatul refuzului clar al guvernului, de a da satisfacție dela înălțimea incintei parlamentare dlui Pantelimon Halipa, care a fost brutalizat. Cu atât mai mult că d. Halipa își are marele rol istoric în destul de bine-cunoscut, în momentele tulburi când Basarabia s'a unit cu patria mamă.

Un manifest

La marea adunare, ce a avut loc Dumineca trecută la București, a partidului național și țărănesc, d. N. Iorga, a cetit un manifest către țară pe care îl spicim.

Manifestul înșiră rând pe rând toate neajunsurile ce bântue societatea românească astăzi. Și spune: că avem administrație fără conștiință, monedă discreditată, buget înșelător, legi multe și necugetate, conducere slabă a diplomației, armată fără echipament, dezorganizarea căilor ferate, producție agricolă compromisă, industrie necrotită, sănătate publică părăsita etc...

Opoziția unită cere țării două lucruri:

- a) să înțeleagă că așa nu se mai poate;
- b) să vie în ajutorul ei.

Și manifestul face apel la toate conștiințele curate și cinstite, ca să ajutore acțiunea opoziției, de a înlătura dela cârmă, partidul liberal.

— *Cu ocazia pelerinajului la Roma al catolicilor din România se pune la îndemâna pelerinilor o „călăuză” a drumului pe care cei interesați o pot comanda depe acum la librăria Anca Cluj. Lei 30.*

În concluzie declarația opoziției cere instaurarea unui „*guvern popular și legal*”, al cărui parlament să fie expresiunea voinței întregii țări.

Lupta pe care a deschis-o opoziția unită pentru înlăturarea actualului regim, este o luptă pacinică și care se va desfășura în cadrele „calei mai stricte legalități”. Ea țintește în mod obiectiv la înlăturarea liberalilor. Căci toate eforturile făcute de liberali, pentru o cât mai mare stabilizare a resorturilor vieții noastre publice, au rămas infructuoase.

Țara vrea un „*guvern popular și legal*”. Vrea ca acest guvern să isvorască din sânul parlamentului; iar parlamentul să fie constituit printr'o liberă exprimare a voinței poporane.

De aceea, cerem alegeri noi, sub oblăduirea unui guvern, care să garanteze libertatea lor.

Concursul șampionatului de scrimă la Cluj

În zilele de 7 și 8 Iunie a. c., va avea loc la Cluj, în sala mare a palatului Uniunii Muncitorilor, un concurs pe întreaga țară, pentru șampionatul României în sabie, floretă și spadă. La acest concurs poate lua parte orice cetățean român, care face parte dintr'un club sportiv afiliat în FSSR.

Programul va fi următorul:

- a) Concurs în floretă, sabie și spadă pentru juniori;
- b) Concurs în floretă, sabie și spadă pentru seniori;
- c) Concurs în floretă pentru dame;
- d) Concurs în sabie și floretă pe echipe pentru seniori.

Înscrierile se vor putea face până la 1 Iunie 1925. Înscrierile și taxele de înscriere, se vor trimite dlui Ionel Chifor, director de poliție, pe adresa Prefecturii Poliției Cluj.

Concurenții vor fi cartiruiți, deaceea să-și anunțe sosirea.

Juriul va fi compus din 5 arbitri. Șampion va fi acel ce va avea mai multe învingeri. Juriul va decerna premiile învingătorilor. Concurenții se vor prezenta cu armele lor în costume reglementare.

* *Imprimate pentru Secretari la librăria Anca.*

Scrisoarea d-lui C. Stere

În „Țărănismul” dela 17 Maiu a. c., se află publicată o scrisoare a dlui C. Stere, cu un tâlc foarte important.

Noi vom relata numai cuprinsul acestei scrisori.

Spune dl C. Stere, că sosind acasă și-a găsit familia în mare turburare și pe un frate al soției sale, deputat liberal, care i-a făcut următoarea comunicare însărcinat fiind de dl Brătianu:

— „Spune-i lui Stere că a trădat altădată cu Germania. Acum trădează cu bolșevicii”. Și mai departe: „il previu că nu-l voui cruța”. Iar dl Stere a răspuns:

— „În conștiința mea n'am trădat nici atunci, nu trădez nici acum”. Și dl Stere se declară gata la orice jertfă, pentru credințele sale.

P. S. S. Episcopul Nicolae a împlinit 70 ani.

În Dumineca Samaritencei, care a fost Dumineca trecută, P. S. S. episcopul Nicolae și-a sărbătorit al 70-lea an dela nașterea sa.

Această împrejurare festivă este un bun prilej, pentru a aminti câteva din momentele mai de seamă ale vieții P. S. Sale.

Episcopul Nicolae Ivan s'a născut la 17 Maiu 1855 în comuna Aciliu jud. Sibiu. Dupăce a terminat studiile teologice la Sibiu, a trecut ca învățător în Săliște.

A păstorit apoi printre ortodoxii dela penitenciarul din Aiud, apoi a trecut ca redactor la „Telegraful Român”, unde a desfășurat o vie mișcare cărturărească.

În 1892 a fost ales de protopop al Albei-Iulia, în care calitate a contribuit la edificarea de școli și biserici noi.

Dela 1897 până în 1919 a fost asesor al consistorului arhidiecezan din Sibiu.

P. S. S. episcopul Nicolae s'a reliefat în cursul imbelșugatei sale vieți printr'o intensă activitate de publicist, colaborând la mai multe gazete și scriind mai multe cărți cu caracter moral.

A fost mult timp vicepreședinte al partidului național iar în 1919 senator al circumscripției electorale Săliște.

Ziarul „Clujul” urează conducătorului bisericii ortodoxe din Capitala Ardealului, viață lungă și prosperitate, cu prilejul sărbătoririi a 70 ani dela nașterea sa.

— *Naționaliștii din Austria au cerut într'o mare adunare care a avut loc zilele trecute, alipirea la Germania.*

În atenția femellor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut o broșură foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești datorită dnei Maior Chodora, profesoară. Această broșură costă 65 Lei plus 5 lei porto.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

O serbare a copiilor

Cu prilejul serbării făcută de către elevii școlii de aplicație din Cluj.

În saloanele cercului militar din localitate, a avut loc Dumineca trecută o serbare a elevilor școlii de aplicație, de pe lângă școala normală de fete, de sub conducerea distinselor directoare d-ra Jeana Gabor.

Școala de aplicație amintită a ocazionat asistenței selecte prilejul, de a lua parte la una dintre cele mai reușite serbări din lumea copiilor.

În cadrul unei frumoase festivități, publicul clujean a avut ocazia, să vadă progresele ce le marchează această școală, de sub oblăduirea harnicei și distinsei profesoare de pedagogie, D-na Encica. D-na Encica s'a evidențiat de astădată, ca o personalitate care înțelege psihologia infantilă și lucrurile ce se pretează sufletului copiilor, când este vorba de a le da ocazia să se producă în public.

În cadrul unui entuziasm de nedescris copii au recitat poezii, au cântat și dansat.

Și reușita acestei frumoase serbări se datorește întâiu d-nei Encica și în al doilea rând învățătoarelor dela școala de aplicație d-rele: Sora Popoviciu, Nițescu, Demetrescu, și Negoescu cari înțeleg să mlădieze mințile și sufletele copiilor.

După serbare copii au dansat și au dus cu ei amintirea unei zile frumoase.

Cărți noi.

Homunculus

de: Al. Ciura

De curând, a apărut în biblioteca „Dimineața”, un mănuchiș de nuvele datorite dlui Al. Ciura, cunoscutul nuvelist ardelean și directorul liceului „Gh. Barițiu” din Cluj.

Din cuprinsul acestor nuvele, dl Al. Ciura se evidențiază ca un *intuitionist*. Dsa este mai puțin un temperament vizual și mai mult un literat care scrutează profunzimea psihologice. Astfel că toate personajele din volumul amintit sunt privite în latimea lor sufletească. Și din latimea sufletească desprinde în special stările de conștiință ce adesea ori intră în conflict cu fenomenalitatea lumii obiective.

Dintre toate nuvelele dlui Ciura cea care atinge mai mult obiectivitatea estetică și care trezește la viață gânduri noi și noblețea sentimentului uman, este nuvela: Ghiță. E un copil de țară adus din satul său patriarhal la învățătură în orașul tuturor patimilor și vulturilor. Sufletul lui rustic nu se poate adapta nouilor stări. Și fuge din oraș. Unchiul său profesor rigid — când vede acest pas desperat al copilului, nu-i zice nimic. El înțelege totul și-i spune cu glas părintesc: „vino Ghiță cu unchiu! Nu face prostii”. Iar când Ghiță ajunge din nou în oraș începe să plângă.

Recomandăm cu toată căldura publicului cititor volumașul de nuvele al dlui Ciura, ca pe unul, ce aduce o notă de lumină și seninătate în negura acestei vieți.

Sfaturi Economice.

Păstrarea ouălor

de: Pavel Roman farm.

Ouăle pe cari voim să le conservăm, trebuie să fie proaspete de tot și întregi, de aceea trebuie bine cercetate. Ouăle se conservă, dacă Oxigenul din aer nu pătrunde în ele spre a le descompune. Trebuie să le muim în unt de lem sau în grăsime, sau și în ceară topită, ori să le ungem cu o

pensulă cu colodiu sau gumă disolvată. Așa unse se așează în cenușă sau nisip, fie chiar în țărâțe ect. ca să nu le atingă aerul. Să întrebuițeze și ghipsul spre acest scop, îl ardem și fierbându-l obținem un terci cu apă. În acest lichid muim ouăle pe rând. În acest chip să formează pe ouă o coajă tare. Apoi se pun în nisip în rânduri. Silicatul de sodiu sau potasiu e întrebuițat cu mult succes. Să încălzește cam la 20 grade să pun ouăle în aceasta soluție. Coaja capătă o luciditate care nu lasă să pătrundă aerul și ele se conservă mult timp proaspete.

Comercianții italieni se servesc de următorul mijloc pentru a conserva mai mult timp ouăle: dizolvă 50 grm. Acid salicylic în alcool. Pune se stea ouăle timp de un ceas în aceasta soluție, apoi le pune în cutii cu pae mărunte.

Un alt mijloc e următorul: Așezăm ouăle întotdeauna cu vârful în sus într'un vas cu cenușă, ca de un deget, apoi le acoperim iar cu cenușă, așezăm un alt rând și acoperim iar cu cenușă, urmând așa până ce să umplem vasul sau cutia, pe care o ținem în aer uscat la loc curat.

Să nu ținem ouăle în pivniță sau la un loc umez.

Cel mai simplu procedeu e următorul: Facem găuri multe în o scândură, așa ca să se potrivească ouăle. La fiecare 14 zile încoarcem ouăle cu celalalt capăt în sus, fără însă să le scuturăm. În modul acesta se conservă ouăle o jumătate an, bune.

Informațiuni

— **La Roma.** Marți în 19 Maiu au plecat la Roma, ca să se închine sfințelor morminte ale sfinților apostoli Petru și Pavel și să sărute picioarele PreacERICITULUI Părinte Papa Piu XI., urmașul adevărat al sfântului Petru în scaunul de cap al bisericii lui Hristos cei aproape 200 de români din metropoliu Blajului. Dela Blaj au plecat canonii Iacob Popa, Dr. Victor Macaveiu, Dr. Ioan Bălan, și Dr. Ioan Coltor, protopopul A. C. Domșa cu doamna, profesori Al. Lupeanu-Melin, Dr. Coriolan Suciș și Augustin Popa, medicul Dr. Alexandru Măcelaru doamnele Letiția Denghel n. Munteanu, Elena Trifan, Căterina Oltean și Elena Șimon I. P. S. Su nu a putut merge având de isprăvit lucruri de mare însemnătate pentru biserica unită, la București. În schimb au plecat toți trei ceilalți arhierii ai bisericii noastre.

— **Distincție.** Păr. protopop al Blajului A. C. Domșa a fost numit protopop onorar și asesor conzistorial onorar al diecezei române unite din Gherla. Păr. protopop Domșa cu aceasta este protopop și asesor conzistorial în toate cele patru dieceze ale mitropoliei unite cu Roma.

— **Examenle particulare** pentru licee și celelalte școli secundare vor începe, potrivit hotărârei ministeriale, în ziua de 12 Iunie.

— **Normaliștii absolvenți**, pot urma, fără examen de intrare, în clasa cincea a seminariilor din Craiova, Constanța și Dorohoiu pentru a putea apoi intra în tagma preoțească.

— **Mari serbări culturale** vor avea loc la Brașov în zilele de 28 și 29 Iunie a. c., cu ocazia împlinirii a 75 ani dela înființarea liceului „Andrei Șaguna”.

— **O fabrică de bani** va lua ființă la noi în țară. În acest scop mai mulți ingineri au fost trimiși în străinătate pentru a studia chestiunea. Fabrica va lucra și pentru statele balcanice.

— **O nouă delimitare de graniță** va avea loc între România și Jugoslavia. În acest scop săptămâna viitoare va avea loc o constătuire la Timișoara.

— **La Mediaș** va avea loc un târg de vite și cai în zilele de 29 și 30 Maiu l. c.

— **Un mare incendiu** a fost în comuna Reteag distrugând o fabrică de pielărie și șapte case țărănești.

— **Congreșul „Ligei Culturale”** are loc la Timișoara în zilele de 21, 22, 23, și 24 Maiu a. c.

— **Atentatorul dela Sofia** se numește Ruben Levi și este de origină evreu. El a aprins fitilul mașinei infernale.

— **În Rusia**, se spune, că s'a descoperit o vastă organizație monarhistă.

— **Depunerea jurământului** cefceșilor a avut loc la Cluj în ziua de sf. Constantin și Elena la arena sportivă a orașului.

— **Concentrări noi** se vor face. Va fi concentrat întreg contingentul 1921 și din contingentele 1920—1923 cam 3000 oameni.

Târgul Moșilor din București are loc între 17 Maiu și 17 Iunie. Pentru vizitatori s'a acordat reducere de 50% pe c. f. r.

Un târg de mostre va avea loc la Arad între 1—10 August a. c. aranjat de Camera de comerț și industrie de acolo.

— **Acțiune publică** s'a deschis în contra dlui Samsonoff, primarul orașului Soroca pentru abuz de încredere.

— **Un congres internațional de agricultură** va avea loc între 21—24 Iunie la Varsovia. La congres a fost invitată să participe și țara noastră.

— **Bilete de liberă petrecere** pentru muncitorii streini se vor acorda pe viitor pentru un an întreg. Streinii cărora li-se vor acorda aceste bilete sunt obligați să presteze o muncă efectivă în vre-un ram de activitate.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal

Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că am pus sub tipar în ediția mea, și va apărea în curând cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII”,

intocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preașfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Aceasta carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școlile medii, normale, primare, școlile de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesii.

Intellectualii noștri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare:

Despre rugăciuni. (Învățături).	Rugăciuni înainte și după s. Cuminecătura.
Rugăciuni de dimineață.	Rugăciuni ocazionale.
Rugăciuni la Măneacă.	Cinstiul Paraclis a Pr. V. Maria.
Despre S. Liturghie. (Învățături).	Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos.
Rugăciuni la s. Liturghie.	Troparele și condacele Învierii.
Urmarea s. Liturghii.	Troparele și condacele sărbătorilor.
Rugăciuni la Însărat (vecerne).	Pricesne.
Rugăciuni de seară.	Troparele morților.
Despre Taina Pocăinții. (Învățături).	Colinzi și cântece de stea.
Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali.	Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu lacrimi și fiori.
Despre s. Taină a Cuminecăturii.	Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.
Învățături despre s. Taină a Cuminecăturii.	
Meditație despre s. Cuminecătura.	

Se pregătesc în următoarele ediții (legături):

Legată în hârtie fină broșată bucata	Lei 50.—
Legată în hârtie tare carton bucata	„ 65.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata	„ 120.—
Legată în Piele Lux și tipărită pe hârtie velină buc.	„ 240.—

În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece se pregătesc în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempl.

primiți 5% rabat reducere.

Cu stimă

Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești:

Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din:
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecușe, 1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calitate deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.
P r a p o r i :
în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți văpsite pe pânză (chipul după dorință) are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețului unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.
Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.
La restituirea mustrelor să predați banti.